

Z PATENTEM NA TY

Projekt współfinansowany w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
„Patent Plus – wsparcie patentowania wynalazków”

Wstęp

Zespół realizujący projekt:

Mgr inż. Kazimierz Tuszyński – Prezes Stowarzyszenia „Horyzonty”

Mgr Anna Ordyna – Koordynator projektów

Mgr Katarzyna Żegleń – Asystent projektów

Wykłady gościnne:

mgr inż. Bronisław Trala – rzecznik patentowy

Druk:

Print Terminal

Zdjęcia:

Kazimierz Tuszyński, Anna Ordyna

W gospodarce opartej na wiedzy, własność intelektualna i własność przemysłowa jest sprawą kluczową w podejmowaniu codziennych decyzji gospodarczych. Wielu naukowców i zespołów badawczych nie korzysta w pełni z systemu własności intelektualnej i przemysłowej oraz ochrony jaką mogą zapewnić swoim wynalazkom, znakom i wzorom. Korzystanie w pełni z systemu ochrony własności przemysłowej i intelektualnej ułatwia pracownikom nauki czerpanie korzyści z ich zdolności innowacyjnej i twórczej, która pomaga i zachęca do dalszych poszukiwań.

Stowarzyszenie „Horyzonty” realizuje Projekt „Z patentem na Ty” współfinansowany, ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Programu „Patent Plus – wsparcie patentowania wynalazków”

mgr inż. Kazimierz Tuszyński
Prezes Stowarzyszenia „Horyzonty”

Publikacja powstała w ramach projektu „Z patentem na Ty” współfinansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Programu „Patent Plus – wsparcie patentowania wynalazków”

Stowarzyszenie na rzecz Innowacyjności i Transferu Technologii „Horyzonty”
al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów
tel./fax 17 865 17 07
www.horyzonty.man.rzeszow.pl
horyzonty@man.rzeszow.pl

1.1 CELE PROJEKTU „Z PATENTEM NA TY”

1. Podniesienie w środowisku kadry naukowej i studentów świadomości, umiejętności i potrzeby rozwijania wiedzy na temat ochrony własności intelektualnej i przemysłowej oraz przedstawienie korzyści płynących z zarządzania własnością intelektualną.
2. Wzrost aktywności i umiejętności kadry naukowej i studentów w zakresie patentowania wynalazków.
3. Zwiększenie obecności tematyki ochrony własności przemysłowej w środowisku akademickim Politechniki Rzeszowskiej i Uniwersytetu Rzeszowskiego.
4. Użycie nowych kanałów dystrybucji wiedzy o procesach, procedurach i kosztach poprzez prowadzenie regionalnego punktu informacji o patentach gdzie będą udzielane informacje dotyczące podstawowych zagadnień dotyczących własności intelektualnej, sposobu ochrony wynalazku w postaci patentów.
5. Zmniejszania bariery otwarcia się nauki na gospodarkę.

1.2 GRUPA DOCELOWA

Studenci i kadra naukowa Politechniki Rzeszowskiej i Uniwersytetu Rzeszowskiego.

1.3 FORMY WSPARCIA W PROJEKCIE:

- konkursy na temat wiedzy o ochronie praw własności intelektualnej i przemysłowej;
- cykl szkoleń w zakresie ochrony własności przemysłowej;

Tematyka szkoleń:

- I. Ochrona własności intelektualnej i przemysłowej;
- II. Komerccjalizacja wyników badań naukowych;
- III. Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na ochronę wynalazków;
- IV. Specyfika ochrony własności intelektualnej w projektach zespołowych i konsorcjach;

- Prowadzenie regionalnego punktu informacji o patentach.

1.4 KORZYŚCI DLA UCZESTNIKÓW:

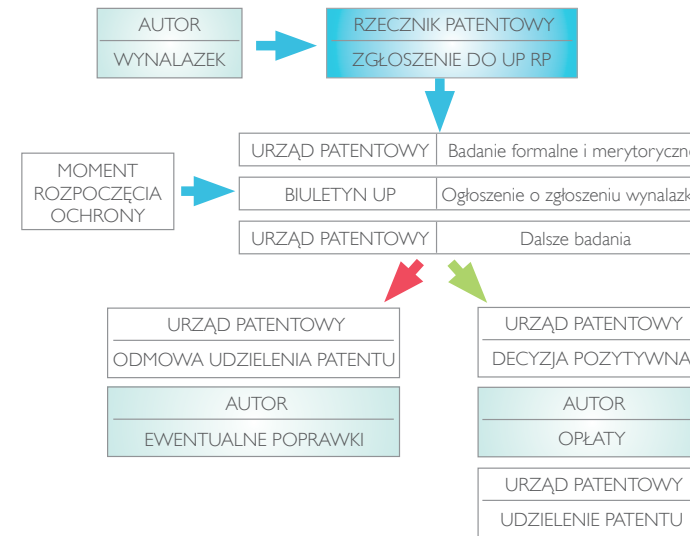
- możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności na temat ochrony prawnej innowacyjnych pomysłów,
- możliwość poszerzenia wiedzy na temat ochrony własności przemysłowej i źródeł jej finansowania,
- bezpośredni kontakt z rzecznikiem patentowym,
- praktyczna wiedza nt. jak poruszać się po bazach danych Urzędu Patentowego RP,
- dostęp do ciekawych materiałów szkoleniowych,
- możliwość udziału w konkursie z cennymi nagrodami,
- możliwość korzystania z punktu informacji o patentach w którym zainteresowani będą mogli uzyskać fachowe porady od eksperta dotyczące własności intelektualnej i przemysłowej.

RODZAJE OCHRONY PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ I PRZEMYSŁOWEJ

- PATENT** → wynalazek
- PRAWO OCHRONNE** → wzór użytkowy, znak towarowy
- PRAWO Z REJESTRACJI** → wzór przemysłowy, topografia układu scalonego, oznaczenie geograficzne
- PRAWO AUTORSKIE I POKREWNE** → efekty działalności twórczej, pisarskiej, artystycznej, naukowej, projektowej i inne

POSTĘPOWANIE W TRAKCIE PROCESU PATENTOWANIA WYNALAZKÓW

PRZYKŁADOWE KORZYŚCI Z WPROWADZENIA PATENTÓW – NAJDROŻSZE MARKI ŚWIATA W 2011 R. – ZNAK TOWAROWY JEST SKŁADOWĄ WARTOŚCI FIRMY.

44,3 mld USD	42,8 mld USD	36,2 mld USD	36,2 mld USD	30,7 mld USD
30,6 mld USD	30,5 mld USD	29,5 mld USD	28,9 mld USD	28,9 mld USD

Źródło: <http://finanse.wp.pl/gid,13251678,galeria.html?ticad=1c068>

Akademickie patenty i zgłoszenia patentowe z Podkarpacia

Zależność pomiędzy zgłoszeniami patentowymi a uzyskanymi patentami polega na przesunięciu w czasie uzyskania patentu od zgłoszenia. Otóż najpierw musi być złożone zgłoszenie patentowe, które już chroni wynalazek by po kilku latach (od 3 do 5) mógł być uzyskany patent.

Liczba zgłoszeń patentowych zależy od wielu czynników. Jednym z nich jest np. kultura patentowania rozumiana jako świadomość wagi zagadnienia i nawyk by prace badawcze kończyć wnioskiem patentowym lub przynajmniej konsultacją z rzecznikiem odnośnie sensu i możliwości wykonania zgłoszenia. Czasami są wynalazki i pomysły niezgłoszone do ochrony bo po prostu nie ma takiej tradycji. W innych przypadkach może to być brak wiedzy o kosztach ochrony własności intelektualnej, jeszcze w innych będzie to bariera związana z biurokracją i trudnościami pojawiającymi się w przypadku procedury zgłoszenia patentu.

Jak wygląda Podkarpacie w liczbach na tle pozostałych województw Polski Wschodniej:

Tabela 1. Liczba zgłoszeń patentowych / udzielonych patentów w poszczególnych latach:

	2009	2010	2011
POLSKA	2899/1536	3203/1385	3878/1989
PODKARPACKIE	70/45	82/32	120/53
LUBELSKIE	137/60	124/55	210/103
ŚWIĘTOKRZYSKIE	47/37	49/25	68/47
PODLASKIE	50/15	56/11	73/11

W liczbach bezwzględnych woj. podkarpackie nie lokuje się wysoko w krajowych klasyfikacjach w ilości opatentowanych wynalazków. W badaniach prof. Eugeniusza Sobczaka z Politechniki Warszawskiej uwzględniających potencjał gospodarczo-naukowy regionów woj. podkarpackie znajduje się na 7 miejscu w kraju. Na tym tle liczba zgłoszeń i uzyskanych patentów przedstawiona w tabeli powyżej jest dobrym wskaźnikiem.

Istotną część patentów województwa Podkarpackiego pochodzi z Politechniki Rzeszowskiej. Tabela poniżej obrazuje liczbę zgłoszonych oraz otrzymanych przez Politechnikę Rzeszowską patentów w poszczególnych latach.

Tabela 2. Liczba zgłoszeń patentowych/udzielonych patentów w poszczególnych latach:

Rok	Zgłoszenia patentowe	Udzielone patenty
2009	13	12
2010	14	9
2011	28	11
2012	9	6
Razem	64	38

Należy zauważyć, że znaczna część prac badawczych Politechniki jest prowadzona w konsorcjach z zakładami przemysłowymi lub zagranicznymi instytucjami badawczymi. Proces patentowania wynalazku opracowanego w ramach konsorcjum w znacznym stopniu się komplikuje.

Warto zwrócić uwagę na te patenty, które wchodzą w fazę produkcyjną, zostały sprzedane lub są w fazie budowy prototypu przez przedsiębiorstwo zewnętrzne,

Przykładem prostej konstrukcji, która ułatwia poruszanie się osoby na wózku inwalidzkim jest patent „nastawnej rampy do pokonywania przeszkód poprzecznych”, który już został zakupiony przez jedną z firm z zamiarem produkcji.

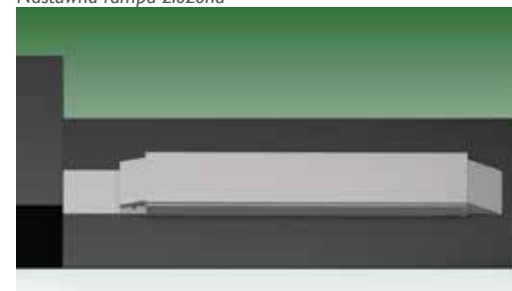
Zespół autorski: Dr inż. Sławomir Miechowicz, Mgr inż. Paweł Fudali (na zdjęciu obok).

Dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich dużym problemem jest pokonanie przeszkód poprzecznych w postaci progów, krawężników i stopni podwyższających. Konieczna jest wtedy pomoc innych osób. Wynalazek ma na celu stworzenie udogodnienia do pokonywania przeszkód poprzecznych. Głównym elementem konstrukcyjnym jest płyta aluminiowa wzmocniana belkami profilowanymi oraz wspierającymi ją ramionami. Ramiona połączone są z płytą poprzez siłowniki bądź serwonapędy. Przy pomocy wyłącznika elektrycznego uruchamiane są napędy, które podnoszą jedną stronę rampy i opierają ją na progu. W warunkach domowych i biurowych cała konstrukcja ma wysokość 2-3 cm. Wymiary są tak

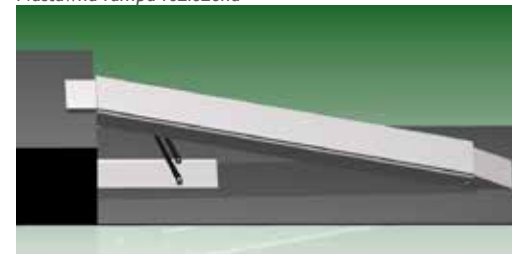

dostosowane, by kąt nachylenia rampy nie przekraczał ustalonej wartości. Urządzenie powstało głównie z myślą o umożliwieniu poruszania się osobom niepełnosprawnym. Może być stosowana w systemach magazynów, usprawnieniu transportu wewnętrznego w zakładach produkcyjnych, wszędzie tam gdzie nie można zbudować stałych podjazdów. Progi ze stałą dobudową najazdów nie mogą być stosowane bo np. drzwi muszą być zamykane. Wynalazek powstał z życiowej potrzeby jednego z członków zespołu, który porusza się na wózek inwalidzkim.

Nastawna rampa złożona

Nastawna rampa rozłożona

Innym przykładem patentu Politechniki Rzeszowskiej, które są produkowane w firmie zewnętrznej jest urządzenie opracowane przy współudziale prof. Witolda Niemca. W woj. podkarpackim i sąsiednich województwach występuje dużo nieużytków i ugorów. W strukturze agrarnej dominują gospodarstwa o małych arealach. Jedną z propozycji zagospodarowania nieużytków jest produkcja wierzby energetycznej. Aby ta praca mogła być efektywnie wykonana musi istnieć odpowiednie oprzyrządowanie. W świecie produkowane są kombajny do zbioru wierzby energetycznej jednak ich koszt to setki tysięcy dolarów i przydatne są dla bardzo dużych plantacji. Koncepcja prof. Niemca polega na produkcji zestawu maszyn, które są adaptarami przyczepianymi do typowych ciągników rolniczych stosowanych w gospodarstwach rolnych na Podkarpaciu. Mają być tanie w zakupie i eksploatacji a użyteczne do prac polowych w małych gospodarstwach rolnych. W skład zestawu wchodzi maszyny do produkcji zręzków niezbędnych do nasadzeń, sadzenia zręzków, nawożenia i kombajn do zbioru wierzby. Na końcu łańcucha technologicznego znajduje się rębak służący do pocięcia pędów na małe kawałki o użytecznej wielkości. Politechnika Rzeszowska opatentowała już maszyny do całego

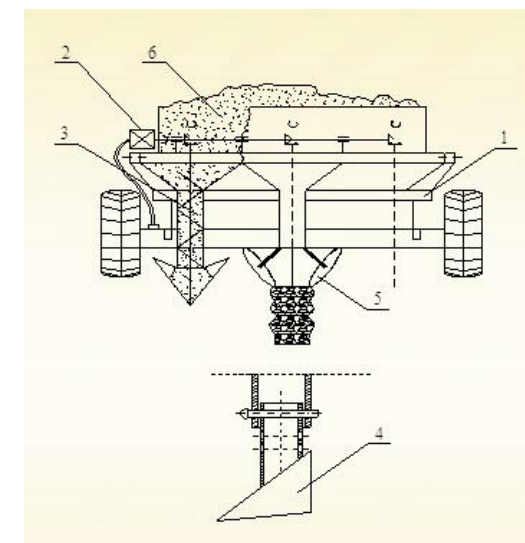
ciągu technologicznego, niektóre z nich są w fazie badań prototypowych.

Maszyną do nawożenia plantacji jest urządzenie do iniekcyjnego dawkowania do gleby nawozów (zastrzeżenie patentowe nr 382062 UP RP).

Istota rozwiązania:

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do iniekcyjnego dawkowania do gleb sypkich nawozów organicznych i mineralnych, przeznaczone do współpracy z rozrzutnikami obornika lub innymi maszynami służącymi do transportu i dawkowania stałych nawozów organicznych oraz mineralnych. Urządzenie posiada zamocowane do ramy pionowe belki z krojami, za którymi są usytuowane obsypniki. Belki z krojami sprzężone są z cylindrycznymi obudowami wewnątrz których usytuowane są podajniki ślimakowe. Podajniki ślimakowe w górnej części posiadają przekładnie kątowe współpracujące z kołami stożkowymi usytuowanymi na wale napędowym sprzężonym z silnikiem hydraulicznym zamocowanym do ramy.

Istotą zalety rozwiązania jest to, że dzięki obsypnikom nie ma utraty wartości substancji lotnych np. amoniaku. Nawóz jest dawkowany w pobliżu bryły korzeniowej roślin. W trakcie przejazdu zestawu dawka nawozu jest przykryta glebą.

Podstawowe elementy maszyny do iniekcyjnego dawkowania nawozów sypkich do gleby: 1- rama nośna narzędzi dawkujących, 2- napęd dozownika, 3- dozownik ślimakowy, 4- narzędzie do iniekcyjnego dawkowania, 5- zgarniacz gruntu, 6- dawkowany nawóz.

Źródła: strona internetowa Urzędu Patentowego RP www.uprp.pl, opisy patentowe przechowywane w Ośrodku Wynalazczości i Ochrony Patentowej Politechniki Rzeszowskiej.

Z patentem na Ty – proces wdrażania do produkcji opatentowanego generatora do turbin wiatrowych

Geneza pomysłu

Polska jest o krok od wejścia w życie projektowanej ustawy o OZE, którą ma umożliwić bezpośrednią sprzedaż wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci, bez konieczności posiadania koncesji. Projektowana ustawa definiuje, mikroinstalację jako instalację wykorzystującą odnawialne źródło energii o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW i mocy cieplnej do 70 kW. Zapis dotyczący pozyskiwania z OZE energii elektrycznej otwiera nowe możliwości dla pozyskiwania energii elektrycznej z siły wiatru. Problemy w rozwiązaniach technicznych dla mikroelektrowni stały się bodźcem dla badań nad nowym, wolnoobrotowym generatorem z małym momentem zaczepowym.

Twórcy patentu

Dr hab. inż. prof. UTH Radom, Zbigniew Goryca
Dr hab. inż. Politechnika Warszawska, Mariusz Malinowski,

Zgłoszenie patentowe nr P-392342 z dnia 08.09.2010; pt.: Wolnoobrotowa prądnica do elektrowni wiatrowej, w Urzędzie Patentowym RP.

Konstrukcja zaproponowana przez profesora Zbigniewa Gorycę wykorzystuje nietypową, nieparzystą liczbę zębów stojana, mniejszą o trzy od liczby biegunów magnetycznych wirnika w celu uzyskania zmniejszonego momentu zaczepowego. Zdjęcia 1 i 2 przedstawiają wirnik prądnicy oraz stojan wykonanego prototypu prądnicy o mocy 1kW.

Zdjęcie 1. Wirnik prądnicy z naklejonymi magnesami

Zdjęcie 2. Uzwojony stojan prądnicy z prostymi zębami

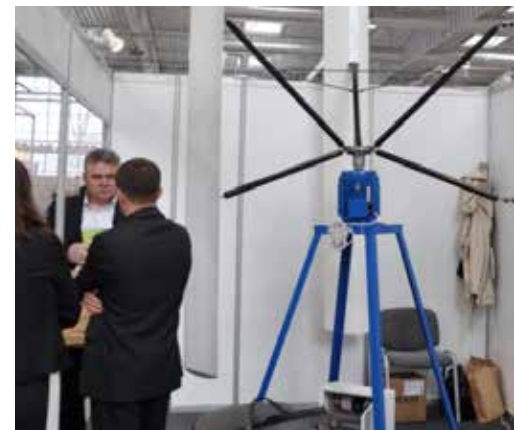
Transfer technologii (faza pre-załączkowa), budowa prototypu

Jednym ze sposobów finansowania procesu patentowego jest program PATENT PLUS Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (zwiększenie liczby zgłoszeń patentowych poprzez dofinansowanie lub refundowanie kosztów niezbędnych do przygotowania zgłoszenia patentowego - strona www.ncbir.pl/programy-krajowe/patent-plus). Dobry patent to nie wszystko, muszą się znaleźć ludzie, którzy widzą jego przyszłość po skomercjalizowaniu.

Prądnicami zaprojektowanymi przez pana prof. Z. Gorycę zainteresował się pan Wojciech Kwolek pasjonat energetyki wiatrowej. Spotkanie ludzi zainteresowanych wykorzystaniem generatorów w energetyce wiatrowej zaowocowało nawiązaniem współpracy między panem W. Kwolkem i prof. Z. Gorycą. Pierwsze prototypy generatora o mocach 1,5kW, 2kW oraz 3kW wykonał pan Wojciech Kwolek, stając się równocześnie pierwszym inwestorem. Jest on właścicielem firmy „Metra-Drew” zajmującej się naprawą samochodów ciężarowych oraz frezowaniem i toczeniem w metalu.

Funkcjonowanie generatora z turbiną, w warunkach polowych

W ramach przetestowania zastosowanych w generatorze rozwiązań i zweryfikowania ich przydatności do generatora o mocy 1,5kW podłączono trójłopatową wertykalną turbinę Dariusa o wymiarach 2-3 metrów,

Zdjęcie 3. Model wertykalnej turbiny z prądnicą zaprezentowany przez firmę Accuratus na ENERGETICS 2012 V Lubelskie Targi Energetyczne 13-15 listopada

Zaprezentowana na powyższym zdjęciu turbina pracowała, zamontowana bezpośrednio na czworonożnym stojaku (widocznym na zdjęciu 4) do dachu, na domu pana Wojciecha Kwolka (Orzechówka, Gm. Jasienica Rosielna, Województwo Podkarpackie). Umieszczenie prototypu, biorąc pod uwagę teoretyczne zasoby wiatru w woj. podkarpackim (zdz. 5a) jest umiarkowanie dobre.

Dane techniczne zaprezentowanej na targach turbiny:

- Moc - 1,5 kW przy wietrze 10 m/s
- Napięcie wyjściowe - 3x230 V
- Prędkość obrotowa - 150 obr./min.
- Częstotliwość - 50 Hz
- Sprawność generatora - 82%
- Rodzaj pracy - S1 (praca ciągła)
- Masa - 120 kg
- Start przy prędkości wiatru - 2,5 m/s

Pracę turbiny w warunkach rzeczywistych można oglądać na filmach zamieszczonych w serwisie YouTube i na stronie firmy Accuratus:

- www.youtube.com/watch?v=gYjZv1KtbIM,
- www.youtube.com/watch?v=DzFvhj0vQug&feature=plcp.

Profesor Z. Goryca oraz firma Accuratus starają się o dalsze dofinansowanie i rozwój projektu w ramach programu Innotech Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Tabela 3. Przykładowe opłaty za zgłoszenie wynalazku, wzoru użytkowego i wzoru przemysłowego (kwota w PLN)

Lp.	Rodzaj kosztu	Wynalazek	Wzór użytkowy	Wzór przemysłowy
1.	Koszty opracowania dokumentacji (rzecznika patentowego)	*	*	*
2.	Zgłoszenie	550 zł	550 zł	300 zł
3.	Opłata krajowa w procedurze PCT: - bez badań wstępnych - z badaniami wstępnymi	550 zł 350 zł	550 zł 350 zł	
4.	Zgłoszenie wynalazku w procedurze europejskiej	300 zł		
5.	Okresowa ochrona	1 550 zł	1 100 zł	4 000 zł
6.	Opłata międzynarodowa za zgłoszenie międzynarodowej współpracy patentowej - opłata za zgłoszenie 1330 CHF - za poszukiwanie 1785 EUR	4 500 zł 7 306 zł		
	RAZEM	14 756 zł	2 200 zł	4 300 zł

* koszt w zależności od uzgodnień z rzecznikiem patentowym

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2008r. Dz.U. nr 141, poz. 241, www.wprp.pl/Polski/Procedura+międzynarodowa/PCT_opłaty.html

Wywiad z rzecznikiem patentowym, panem mgr inż. Bronisławem Tralą

1. Jakie są główne korzyści z ochrony własności przemysłowej?

Ochrona własności przemysłowej ma na celu:

- zrekompensować twórcy lub podmiotowi gospodarczemu, na rzecz którego zostało udzielone prawo wyłączne nakłady materialne przez niego poniesione w związku z dokonaniem nowego rozwiązania,
- wynagrodzić ludziom i firmom wkład w rozwój techniki, poprzez udzielenie okresowego monopolu na przemysłowe realizacje innowacji będącej wynikiem ich pracy twórczej,
- zachęcić możliwie jak najliczniejszą grupę ludzi oraz firm do twórczego działania, które może przynieść często bardzo wysokie korzyści materialne i stanowić źródło dalszego rozwoju.

Wymienione cele realizuje się poprzez ustanowienie odpowiednich przepisów regulujących tę problematykę w skali globalnej jak również przez poszczególne kraje.

Z punktu widzenia postawionego pytania – jako przykład zagwarantowania ustawowego uregulowania korzyści dla właścicieli praw wyłącznych wynikających z posiadanego patentu przytoczę tu treść ust. 1 art. 63 – który brzmi: „Przez uzyskanie patentu nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”

i dalej ust. 1 art. 66

„Uprawniony z patentu może zakazać osobie trzeciej, niemającej jego zgody, korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy”

oraz ust. 2 tego artykułu – „, Uprawniony z patentu może w drodze umowy udzielić innej osobie upoważnienia (licencji) do korzystania z jego wynalazku (umożliwia licencyjna)”.

Analogicznie regulacje w ustawie „Prawo Własności Przemysłowej” są zapisane w odniesieniu do pozostałych przedmiotów podlegających ochronie w Urzędzie Patentowym RP, do których należą:

- wzory użytkowe,
- wzory przemysłowe,
- topografie układów scalonych, czy też znaków towarowych, które niekiedy dzięki długotrwałej ochronie i poniesionych nakładach na reklamę, popartą wysoką jakością produktu oznakowanego tym znakiem osiągają bardzo wysoką wartość, jako składniki majątkowe firmy.

Pan mgr inż. **Bronisław Trala** uzyskał tytuł rzecznika patentowego w 1970r. Funkcję tą pełnił w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego (WSK) a później na Politechnice Rzeszowskiej. Niezależnie od innych zadań w zakresie organizacji nauki swoje doświadczenia i posiadaną wiedzę od ponad 25 lat przekazywał studentom podczas wykładów na Politechnice Rzeszowskiej – jak również w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

W swoim dorobku rzecznikowskim posiada ponad 500 zgłoszeń patentowych przy bardzo wysokim wskaźniku pozytywnego sfinalizowania ochrony.

Przez okres ochrony, mając monopol z jej tytułu, możemy czerpać wysokie korzyści – bez obaw ze strony konkurencji. Gdy nie mamy możliwości sami realizować produkcji, w oparciu o posiadany patent, możemy z zainteresowaną firmą zawrzeć umowę licencyjną, zgodnie z którą upoważniamy ją do korzystania z naszego wynalazku za określoną opłatą, zależną od wielkości produkcji i zysków przez nią uzyskiwanych.

W zależności od wartości technicznej ochronionego rozwiązania, możemy rozszerzyć ochronę na terytorium innych krajów i na analogicznych zasadach jak w/w uzyskać tam monopol.

O ile pozwoli nam na to potencjał produkcyjny, wymienione korzyści można znacznie zwiększyć poprzez eksport na tamte rynki. Z kolei gdy działalność produkcyjna może być realizowana na obcych rynkach, wówczas podobnie jak w Polsce możemy udzielić odpłatnej licencji zainteresowanej firmie na terytorium kraju gdzie istnieje przedstawiona ochrona.

2. Jaka wg Pana jest świadomość znaczenia ochrony własności przemysłowej w społeczeństwie?

Jest to dość trudne pytanie, by odpowiedź była adekwatna do faktycznego stanu na dzień dzisiejszy to należałoby przeprowadzić odpowiednie badania.

Ja postaram się tu w syntetycznym ujęciu przedstawić wyniki moich wieloletnich obserwacji realizowanych w trakcie 40-letniego stażu rzecznikowskiego i kontaktów z różnymi środowiskami.

Z przykrością muszę stwierdzić, że ten problem widzę w niezbyt pozytywnym świetle. Ocena ta bardzo głęboko jest zróżnicowana w odniesieniu do pewnych okresów historycznych.

W czasie PRL, gdy nie było mowy o tzw. gospodarce wolnorynkowej ochrona własności przemysłowej miała walory bardziej propagandowe lub w niewielkim zakresie gospodarcze wynikające z eksportu na określone terytoria. Ten stan nie stymulował potrzeby interesowania się zagadnieniami dotyczącymi przedmiotowej ochrony wśród osób zajmujących się biznesem.

Po 1990 roku, po wprowadzeniu do programu studiów, głównie technicznych, przedmiotu ochrony własności przemysłowej lub ochrony własności intelektualnej w formie wykładów w wymiarze 10 do 15 godzin, rozpoczął się nowy etap w tym zakresie.

Również dzięki seminariom organizowanym z udziałem rzeczników patentowych dla pracowników naukowych w szkołach wyższych można zanotować też w tej grupie istotną poprawę dotyczącą wiedzy odnośnie przedmiotowej problematyki.

Istotny wkład w podniesienie świadomości dotyczącej znaczenia ochrony własności przemysłowej ma Urząd Patentowy RP, dzięki bardzo liczny publikacjom opracowanych w bardzo przystępnej formie.

Moim zdaniem na tym polu pozostaje jeszcze dużo do zrobienia, zwłaszcza w grupie małych i średnich przedsiębiorstw, w których powstaje około 70% dochodu narodowego.

Myślę, że zbyt rzadko, a właściwie poza radiem w telewizji, w ogóle nie podejmuje się tego zagadnienia.

TVP jako telewizja publiczna pełniąca swoją wielką misję, powinna tę problematykę w formie możliwie dostępnej, prezentować na swojej antenie.

3. Jakie są największe bariery dla uzyskania ochrony przez twórców lub zatrudniające ich podmioty gospodarcze, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska akademickiego?

W bardzo syntetycznym ujęciu – barierami, które moim zdaniem aktualnie istnieją – to brak odpowiednich środków finansowych, zwłaszcza w małych firmach.

Nakłady finansowe na uzyskanie ochrony w Polsce nie są zbyt wysokie, gdyż kształtują się w kwocie maksimum kilku tysięcy złotych i dla większości zainteresowanych ochroną nie są zbyt dużą barierą.

Jednak ochrona w większej ilości krajów na przykład w trybie patentu europejskiego czy też międzynarodowego porozumienia patentowego – PCT kosztuje już znacznie więcej - nawet kilkanaście tysięcy.

Poza tym zgłoszenie za granicą wymaga ustanowienia w kraju, w którym staramy się o ochronę pełnomocnika, którego honorarium stanowi też niemały wydatek.

Te wydatki są główną barierą do uzyskiwania ochrony poza terytorium Polski, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw jak również wyższych uczelni. Zwłaszcza dotyczy to rozwiązań, co do których brak jest pewności wdrożenia ich poprzez udzielenie licencji, o których już wcześniej wspominałem.

Próbą wyeliminowania wymienionej bariery jest wspomaganie tego typu przedsięwzięć poprzez dofinansowanie w trybie projektów „Patent Plus”.

Jednak na ile mi wiadomo ten tryb dofinansowania nie jest zbyt powszechny.

Nie będę się wypowiadał co do przyczyn tego stanu.

4. Jak zachęcić by Pan młodych ludzi do podjęcia wysiłków w celu ochrony własności intelektualnej?

Wydaje się, że warunkiem podjęcia kroków do zachęcania młodych ludzi do ochrony własnych dokonań jest przekazanie im wiedzy dotyczącej tej ochrony.

Aktualnie, jak już wcześniej wspominałem sytuacja ulega zasadniczej poprawie. Stwierdzam to z pełną odpowiedzialnością, gdyż w różnych formach sam uczestniczę w tym procesie.

Natomiast moim zdaniem najbardziej efektywną zachętą byłoby prezentowanie karier zawodowych, jak również biznesowych ludzi, którzy tą drogą osiągnęli to co mają.

Na wyższych uczelniach niewątpliwą zachętą dla młodych jest włączenie do oceny ich dorobku i w konsekwencji awansu naukowego, weryfikacji jego oryginalności poprzez uzyskanie ochrony.

Myślę, że katalog tych zachęt można wzbogacić o inne pomysły. Wydaje się, że celowym było by zapytać tę grupę ludzi poprzez odpowiednie ankiety.

